

B. Cea de-a doua rază
Hristos merge și lucrează din cetate în cetate și din sat în sat
Luca 4.14 – 5.11

Drumul pe care trebuia Isus să-l parcurgă I-a fost clar trasat mai dinainte. El v-a vizita pe poporul Său, mergând din cetate în cetate și din sat în sat. De fiecare dată când va auzi chemarea lui Dumnezeu, pentru a face aceasta, El va fi ascultător. Sub impulsul Duhului divin, cu care voința Lui era una, El va vorbi și va lucra. Când face minuni, le face numai cu intenția să ofere oamenilor o dovadă vizibilă a mântuirii, pe care El o aduce, și să-i încurajeze s-o primească¹.

1. Începutul activității lui Isus în Galileea
Luca 4.14-15

14. Isus, plin de puterea [dynamis] Duhului [Sfânt], S-a întors în Galileea, și I s-a dus vestea în tot ținutul din jur.

15. El învâța pe oameni în sinagogile lor, și era slăvit de toți.

Acest verset 14 se leagă direct de versetul 1 și îl completează. Isus a părăsit ținuturile Iordanului (versetul 1) ca să Se întoarcă în Galileea (versetul 14). Șederea în pustie a fost, ca să

---

¹ Relatarea cu privire la activitatea în ținuturile Galileei conține descrierea acestei lucrări simple. **Isus se folosește de dreptul fiecărui bărbat israelian**, să predice în Sinagogă în ziua de Sabat. El merge deci pe drumul simplu, natural, practicat de rânduiala vieții divine israelite.

La aceasta să mai amintim în treacăt: toți cei trei evangheliști sinoptici leagă începutul acestei activități de relatarea cu privire la “botez” și “ispitire”. Dar evangheliștii Matei și Marcu au ceva deosebit, că ei dau întemnițarea lui Ioan Botezătorul ca motiv al întoarcerii lui Isus în Galileea (Matei 4.12; Marcu 1.14). Deoarece “ispitirea” trebuie să fi avut loc cu câțiva timp înainte de întemnițarea lui Ioan Botezătorul, în primul rând se pune întrebarea, ce a făcut Isus în această perioadă intermediară, și în al doilea rând, cum a putut întemnițarea să fie un motiv pentru Isus, ca să meargă în Galileea, adică, exact pe teritoriul lui Irod Antipa, care ținea pe Ioan în temniță.

Evanghelistul Luca nu dă nici un răspuns la aceste două întrebări născute din relatarea celor doi sinoptici Matei și Marcu, deoarece în locul acesta el nu vorbește de întemnițarea lui Ioan Botezătorul, ci se mulțumește să lege începutul lucrării publice a lui Isus de victoria Sa în “ispitire”.

Numai relatarea celei de-a patra evanghelii rezolvă această problemă. După relatarea evanghelistului Ioan se recunosc două reîntoarceri în Galileea.

Prima întoarcere imediat după botez și ispitire (Ioan 1.43). Înainte de aceasta Isus a chemat la Sine, la Iordan, pe unii din galileenii tineri, care se strânseseră în jurul antemergătorului.

Cea de-a doua întoarcere a avut loc mai târziu (Ioan 4.1 și următoarele versete) și ea este pusă în legătură cu vrăjmășia fariseilor față de Ioan Botezătorul.

În perioada intermediară au loc următoarele întâmplări, așa cum rezultă din cea de-a patra evanghelie: schimbarea domiciliului lui Isus din Nazaret în Capernaum (Ioan 2.12), prima călătorie la Ierusalim la sărbătoarea paștelui și convorbirea cu Nicodim (Ioan 2,13 - 3,21), și o lungă perioadă de activitate în Galileea în paralel cu activitatea lui Ioan Botezătorul, care era încă în libertate (Ioan 3.22-36; compară cu versetul 24).

După această activitate în Iudeea, care a durat de la Paște și până în decembrie (Ioan 4.35), Isus S-a reîntors pentru a doua oară în Galileea (Ioan 4.3), de data aceasta prin Samaria.

Această reîntoarcere **dublă** din Iudeea în **Galileea** de la începutul activității lui Isus este evident cuprinsă într-o **singură** prezentare la sinopticii noștri, ceea ce a avut ca urmare, că evenimentele intermediare nu au fost incluse în relatarea lor. **Luca are în vedere prima reîntoarcere, deoarece ea este legată nemijlocit de ispitire**, Marcu și Matei pe cea de-a doua reîntoarcere, deoarece ea, după relatarea lor, a fost pricinuită de întemnițarea lui Ioan Botezătorul. Relatarea evanghelistului Ioan aruncă lumină asupra tuturor întâmplărilor prin **diferențierea** acestei **duble** reîntoarceri (Ioan 2.11; 3.24; 4.54). Prezentarea pe care ne-o fac aici evangheliile este absolut normală. Relatarea evangheliilor **nu a fost determinată de interese istorice**, ci de nevoile **evanghelizării**, de năzuința de a justifica și consolida credința. În felul acesta la sinoptici sunt și diversele vizite la Ierusalim cu ocazia sărbătorilor prezentate contopit în această singură relatare, și anume, ultima. Anumite grupe de activități sunt contopite cu plăcere în aceste activități evanghelistice. Abia atunci când Ioan independent de relatările evangheliilor a redat istoria lui Isus în derularea ei istorică pe parcursul celor trei ani, Adunarea lui Isus a avut un tablou complet al activității Lui publice.

zicem așa, o oprire, pe care El a făcut-o sub călăuzirea Duhului Sfânt. Înainte însă să se întoarcă acasă în Galileea, după ce a fost ispitit, El S-a dus din nou la Iordan în locul unde boteza Ioan Botezătorul, ca acolo, așa cum ne relatează evanghelistul Ioan (Ioan 1.29-51), să cheme la Sine pe primii Săi șase ucenici, și după aceea să meargă la Cana în Galileea (Ioan 2.1-11); de acolo El a străbătut Galileea, mergând și la Capernaum (Luca 4.23). În cele din urmă Domnul S-a dus la Nazaret. După ce în Nazaret a avut loc acea expulzare mare, Isus S-a dus la Capernaum împreună cu mama Sa și frații Săi, unde pentru moment a rămas puțin timp, dar mai târziu, după întoarcerea Sa din Ierusalim (Ioan 2.13 – 4.54), S-a stabilit definitiv acolo și a făcut Capernaum „cetate a Sa” (Matei 4.13; 9.1) – (În trecut fie spus, evanghelistul Matei relatează despre predica în Nazaret abia în capitolul 13.54-58, iar evanghelistul Marcu abia în capitolul 6.1-6a.) Conducerea și călăuzirea prin Duhul Sfânt se suprapune foarte des cu „împingerea” și îndrumarea prin împrejurări.

Versetul 14 se leagă nu numai cronologic de versetul 1, ci și în ceea ce privește conținutul, prin refolosirea expresiei »plin de Duhul Sfânt«.

Această privire a activității lui Isus în contextul acțiunii Duhului Sfânt este o caracteristică deosebită a evangheliei după Luca. Am atras deja atenția în privința aceasta în capitolele 1.2 și 3. A se vedea acolo explicațiile la 1.15,17,35,41,67,80, apoi capitolul 2.25-27 și versetul 40, apoi capitolul 3.16,22, apoi capitolul 4.1.

»Plin de puterea Duhului [Sfânt]«, ce înseamnă aceasta? Același Duh, care a condus în ascuns pe Domnul departe de oameni (capitolul 4.1), Îl conduce acum public înaintea oamenilor. Prin aceasta se spune, că Isus S-a lăsat călăuzit în toate de Duhul Sfânt. Aceasta este valabil și pentru noi. Cine își deschide mereu viața pentru eul propriu și interesele proprii, acela nu este deschis pentru călăuzirea prin Duhul Sfânt. Duhul Sfânt călăuzește pe omul care se deschide pentru Dumnezeu. Pe acesta îl conduce Duhul lui Dumnezeu, și anume atât în liniște, precum și între oameni, atât în odihnă, precum și la lucru. Duhul Sfânt știe despre relația potrivită între odihnă și lucru, între „primire” și „împărțire” cu privire la slujba în Împărăția lui Dumnezeu. Duhul Sfânt știe când se cuvine să taci și când trebuie depusă mărturie.

Deseori am pierdut mult această stare de pregătire pentru călăuzirea prin Duhul lui Dumnezeu. De aceea și dezordinea.

Evanghelistul Luca vorbește „despre puterea” Duhului Sfânt. Vorbirea cuvintelor Sale pline de putere, lucrările Sale pline de putere (minunile) se revărsau la Domnul din izvorul puterii Duhului Sfânt. Cuvântul în limba greacă pentru putere, și anume *dynamis*, conține simptomul punerii în mișcare plin de putere, al vindecării și îmbărbătării pline de putere. Noi am dedus cuvântul dinamică din cuvântul *dynamis* și definim prin aceasta un material exploziv cu mare putere de distrugere.

Însă acolo unde Duhul lui Dumnezeu este la lucru, și nu duhul omului sau eul, acolo nu are loc o lucrare de distrugere, ci de clădire. Acolo unde Duhul lui Dumnezeu, puterea-dinamică divină, este la lucru, acolo au loc lucrări de Creator, dumnezeiești, veșnice. Puterea de lucru mare, realizările creaționiste ale „sfinților în lumină” sunt totdeauna dinamică adevărată din puterea Duhului Sfânt. Cu toate că acești „sfinți ai Bisericii lui Isus” au fost deseori oameni slabi trupește, bolnăvicioși, totuși ei au realizat ceea ce deseori oameni sănătoși și puternici nu au putut să-i imite. Duhul Domnului, care este un Duh de putere, face lucrări mari și prin uneltele neputincioase – da, chiar tocmai prin ele.

Revenim la text.

Isus S-a întors în Galileea, așa am citit în versetul 14a. „Aceasta nu este ceva de la sine înțeles. Mișcarea mesianică a început în Iudeea prin Ioan Botezătorul. Ar fi fost potrivit, ca acolo

să se înceapă cu lucrarea. În afară de aceasta Isus este introdus solemn în Iudeea prin evenimentele de la Iordan, și Iudeea, cu capitala la Ierusalim, care este de fapt reședința propriu-zisă a poporului lui Dumnezeu. Acolo este Templul. Acolo se aduc jertfele. Acolo vin mulțimile. Acolo este preoția. Acolo sunt școlile cărturarilor. Acolo este tradiția profeților. Ar fi de așteptat ca Isus să înceapă acolo lucrarea. Dar El Se duce în Galileea. Isus va veni mai târziu la Ierusalim” (Gutzwiller).

Isus va vesti Evanghelia și va face minuni și în Iudeea și în Ierusalim (citește Ioan 2.23). Isus Se va aduce pe Sine Însuși în Ierusalim ca jertfă pentru răscumpărarea multora. Isus va face lucrarea de răscumpărare în Ierusalim. Însă ceasul acesta nu a venit încă. În Galileea, ținutul disprețuit, vrea El să adune mai întâi Biserica Sa. Inima Lui de Mântuitor dorește cu ardoare pe cei disprețuiți, cei neînsemnați, cei lepădați. Aceștia sunt receptivi. Cei puternici, „bogații, cei cu duhul mândriei nu sunt însă receptivi. Ei cred că se pot ajuta singuri. Cine crede că se poate răscumpăra singur, acela nu așteaptă pe Răscumpărător. Cine se încrede în propria putere și autoritate, acela nu știe că el depinde de har.”

Cu Galileea este redat în evanghelia după Luca și moto-ul împărțirii acestei evanghelii. Părțile principale ale evangheliei sunt partiționate după spațiile geografice. Prima parte a relatărilor lui Luca are loc în Galileea, a doua parte pe drumul de la Galileea spre Iudeea (de cele mai multe ori la granița dintre cele două ținuturi) și a treia parte în Iudeea. În cadrul acestor trei spații, Luca prezintă aproximativ o derulare cronologică a evenimentelor, dar numai în ansamblu, căci pe el îl preocupă mai mult *tematica* decât *derularea în timp a evenimentelor*.

Isus era acum, când se întorcea în Galileea, un cu totul altul decât a fost atunci când din Galileea a venit la Iordan la Ioan Botezătorul. Duhul Sfânt, care a venit peste Isus la botez ca o împuternicire deosebită pentru lucrarea Sa, S-a arătat ca puterea-dinamică, care L-a făcut capabil pentru lucrarea „senzațională”. Prin Duhul Sfânt El a făcut lucrări de putere și minuni, despre care Nicodim spune: „nimeni nu poate face aceste semne pe care le faci Tu” (Ioan 3.2). Vestea s-a răspândit în toate împrejurimile. El apărea regulat în sinagogă dând învățătură. Din toate părțile avea parte de recunoaștere și a fost renumit ca Predicator (Matei 7.29). Isus a apărut printre oameni. Mesajul lui nu este o chestiune personală, o chestiune minoră, o chestiune ascunsă, ci o chestiune publică a lumii. Piatra a fost aruncată în apă și produce un val după altul. Tot mai mare și mai departe – până când toate aceste cercuri ajung la țărmlul veșniciei. Cântarea nouă este intonată. Niciodată ea nu va amuți – nici măcar în veșnicie.

El îi învăța în sinagogile lor. „Isus învață și în alte locuri. Pe malul mării, la poalele muntelui, în case, însă El învață înainte de toate și tot mereu în sinagogi. Căci acolo poporul se adună, acolo se citește Tora și profeții. De aceea în sinagogă este punctul de legătură exterior și interior pentru învățătura lui Isus. Învățarea este primul lucru scos în evidență. Ea nu este cel mai important în viața lui Isus. Moartea și învierea Lui sunt cele mai importante. Dar dacă cu toate acestea învățarea este aici scoasă în evidență, prin aceasta se arată importanța Cuvântului” (Gutzwiller).

Și noi trebuie să auzim mereu cuvântul Mântuitorului nostru. Cuvintele oamenilor nu ar trebui să ne abată, să-L auzim pe El! Nu știința dezleagă ultima enigmă și răspunde la întrebările cele mai profunde, ci numai cuvântul Mântuitorului nostru.

Sinagogile, în care Isus a intrat ca predicator pelerin, erau locuri de adunare, care au existat începând cu întoarcerea din exil, probabil chiar înainte de captivitate. Pretutindeni, chiar și în țările păgâne, unde se afla o comunitate iudaică mică (chiar dacă erau numai 10 familii), erau

astfel de locuri ale serviciilor divine. Se strâneau acolo în sabbat și apoi luni și joi, zilele de judecată și de târg. Mai marele sinagogii stătea pe un loc mai înalt la capătul sălii. Dacă voia cineva să vorbească, și fiecare israelit major de parte bărbătească prezent avea acest drept, el făcea cunoscut această intenție ridicându-se în picioare. În sinagogă nu erau funcții de lectori. Fiecare membru al comunității, capabil pentru această lucrare, putea să participe la citirea pasajelor din Scripturi. La începutul serviciului divin se citeau pasaje din cele cinci cărți ale lui Moise. Citirea pasajelor din cărțile profetice constituia finalul serviciului divin. La aceasta se putea adăuga o interpretare a lecțiilor profetice citite, dacă pentru aceasta mai înainte s-au anunțat bărbați. Această predică nu era legată de o funcție. Ceea ce Luca relatează despre Isus, că El S-a sculat să citească textul profetic, dar că după citirea textului El S-a așezat și a ținut predica, aceasta era o prescripție generală. Să mai amintim în treacăt, că s-a oferit cu plăcere ocazie „celor din afară” să rostească un cuvânt în sinagogă (Faptele Apostolilor 13.15).

El a fost glorificat de toți, așa citim la sfârșitul versetului 15. Înfățișarea Lui, felul Lui de a vorbi și de a Se prezenta, manifestarea Lui și lucrarea Lui aveau ceva irezistibil. Cine ascultă fără idei preconceptuate și lăuntric nu este împotriva Lui și împietrit, acela trebuie să-L admire și să-L iubească. Și El constrânge pentru luarea unei decizii. Mulțimile se pun în mișcare. Toți iau o hotărâre cu da sau nu. Nu este niciunul neutru, care să stea indiferent deoparte. Primul lucru nu este împotrivirea, ci doxa, zein, aceasta înseamnă onoare și glorificare. Împotrivirea ia naștere treptat și se accentuează sub forma unui front de vrăjmașie. Dar la început sunt adepții care jubilează. Totul sună ca un cântec nou, și este o pornire nouă. Așa este caracterizată în puține cuvinte lucrarea galileeană ca o învățătură și lucrare în lățime, ca o trezire a bucuriei și o lucrare a Duhului Sfânt.

2. Prima predică a lui Isus în Nazaret

Luca 4.16-30

- 16. A venit în Nazaret, unde fusese crescut; și, după obiceiul Său, în ziua Sabatului, a intrat în sinagogă. S-a sculat să citească,**
- 17. și I s-a dat cartea proorocului Isaia. Când a deschis-o, a dat peste locul unde era scris:**
- 18. „Duhul Domnului este peste Mine, pentru că M-a uns să vestesc săracilor Evanghelia; M-a trimis să tămăduiesc pe cei cu inima zdrobită, să propovăduiesc robilor de război slobozirea, și orbilor căpătarea vederii; să dau drumul celor apăsați,**
- 19. și să vestesc anul de îndurare al Domnului.“**
- 20. În urmă, a închis cartea, a dat-o înapoi îngrijitorului, și a șezut jos. Toți cei ce se aflau în sinagogă, aveau privirile pironite spre El.**
- 21. Atunci a început să le spună: „Astăzi s-au împlinit cuvintele acestea din Scriptură, pe cari le-ați auzit.“**
- 22. Și toți Îl vorbeau de bine, se mirau de cuvintele pline de har, cari ieșeau din gura Lui, și ziceau: „Oare nu este acesta feciorul lui Iosif?“**
- 23. Isus le-a zis: „Fără îndoială, Îmi veți spune zicala aceea: «Doftore, vindecă-te pe tine însuși»; și Îmi veți zice: «Fă și aici, în patria Ta, tot ce am auzit că ai făcut în Capernaum.“**
- 24. „Dar“, a adăugat El „adevărat vă spun că, niciun prooroc nu este primit bine în patria lui.**
- 25. Ba încă, adevărat vă spun că, pe vremea lui Ilie, când a fost încuiat cerul să nu dea ploaie trei ani și șase luni, și când a venit o foamete mare peste toată țara, erau multe văduve în Israel;**
- 26. și totuși Ilie n-a fost trimes la niciuna din ele, afară de o văduvă din Sarepta Sidonului.**

27. Și mulți leproși erau în Israel, pe vremea proorocului Elisei; și totuși niciunul din ei n-a fost curățit, afară de Naaman, Sirianul.“

Potrivit relatării lui Luca, Isus începe lucrarea Sa publică în satul natal Nazaret. Prin aceasta evanghelistul nu vrea să spună, că acolo Isus a ținut prima Lui predică în timp, căci din text rezultă, că Domnul a lucrat deja înainte în Capernaum și în alte locuri (compară în privința aceasta Ioan 1.43 și Ioan 4.1 și versetele următoare și mai ales Luca 4.23. Domnul a făcut deja minuni în Capernaum). Luca vrea mai degrabă să arate prin scena din Nazaret un exemplu chiar de la începutul lucrării publice a lui Isus, cum această lucrare a dat naștere la separarea duhurilor în primirea și respingere, în da și nu. Astfel scena aceasta din Nazaret este în ceea ce privește conținutul și atmosfera creată un fel de prolog și uvertură la lucrarea galileeană a Domnului. Scena este clar structurată în două părți.

- a) Primire entuziasmată.
- b) Respingere cu ură înverșunată.

a) Primirea entuziasmată.

„Ce istorisire ciudată este această istorisire din Nazaret! La început lumină și strălucire – în final întuneric funest. La început pace cerească – în final furie infernală. La început admirație înflăcărată pentru marele Compatriot – în final vor să-L omoare.

Ce este ciudat în această schimbare bruscă este însă faptul, că Isus Însuși a provocat-o.

Important este însă, că aici nu avem a face cu un eveniment singular, ci că această întâmplare are caracter programatic. Ceea ce are loc aici în Nazaret într-un interval de câteva ore, aceasta se repetă în toată viața de lucrare a Domnului: la început aprobare – mulțimile vor să-L facă Împărat – însă după aceea părăsire, da, ură și moarte, și în final crucea! Și mereu vedem, că Isus a provocat această schimbare!” (Hilbert).

De ce face El aceasta, ne spune nu numai întâmplarea aceasta, ci și toate celelalte relatări din viața Sa.

Isus a venit în Nazaret să predice abia după ce El a avut o oarecare reputație în sinagogile din împrejurimi (versetele 14,15).

Expresia **după obiceiul Său** se referă desigur la toată copilăria și tinerețea Lui dinainte de botezul Său. De aceea se mai spune: „... unde fusese crescut”. Copiii aveau intrare la serviciile divine din sinagogă începând de la vârsta de cinci sau șase ani. Acest serviciu divin era un mijloc deosebit de important pentru dezvoltarea spirituală și religioasă a lui Isus. Citirea Vechiului Testament, pe care El putea s-o audă de mai multe ori pe săptămână, au contribuit cu siguranță, ca să-I ofere o cunoaștere exactă a Scrierilor sfinte, despre care a depus mărturie întreaga Lui predică.

Când Isus S-a ridicat de pe locul Lui după citirea legitimă a pasajelor din Vechiul Testament, și prin aceasta a arătat că El ar fi pregătit să citească un pasaj profetic, mai marele sinagogii I-a dat cartea profetului Isaia, aceasta înseamnă, o singură carte conținută în acest sul de piele. Din acest sul s-a citit și în sabbatele anterioare, însă Isus a lăsat pe Tatăl Său ceresc să-I arate pasajul potrivit scopului Său. El a deschis la cuvintele lui Isaia din capitolul 61 versetul 1 și următoarele, și le-a citit. Citatul spune textual: „Duhul Domnului este peste Mine, pentru că M-a uns să vestesc săracilor Evanghelia; M-a trimis să tămăduiesc pe cei cu inima zdrobită, să

propovăduiesc robilor de război slobozirea, și orbilor căpătarea vederii; să dau drumul celor apăsați, și să vestesc anul de îndurare al Domnului.“

Corespundea caracterului Fiului Omului divin, ca El să aducă „Evanghelia” și în locul natal chiar de la începutul lucrării Sale. Era o călăuzire a lui Dumnezeu, care revela în cel mai frumos fel Ființa Sa, că în acest Nazaret disprețuit El **trebuia să predice** evanghelia Vechiului Testament despre **Hristos** (deci despre Unsul lui Dumnezeu, Mesia), Cel care predică Evanghelia celor săraci, Cel care va iniția anul de îndurare al Domnului. Prin faptul că El a expus acest loc din Scriptură, a expus inima Sa. Mărturia despre Unsul lui Dumnezeu, Hristosul Scripturii, era mărturia despre El Însuși, și predica despre anul jubiliar a devenit predica însăși a anului jubiliar.

După citirea solemnă a acelor cuvinte din Vechiul Testament, pe care El le-a citit nu numai de pe sul, ci și din adâncul vieții Lui lăuntrice, El a strâns sulul, l-a dat slujitorului și S-a așezat. „Toți cei ce se aflau în sinagogă, aveau privirile pironite spre El.” El îi privește pe toți în ochi, tovarășii Lui din tinerețe iubiți și cunoscuți. Fiecare este probabil o parte a istoriei vieții Lui, a dragostei, credinței și speranței Lui. – Și acum El dorește să le vestească marea „veste bună” despre Împărăția lui Dumnezeu.

Versetul 21: „Atunci a început să le spună: «Astăzi s-au împlinit cuvintele acestea din Scriptură, pe care le-ați auzit»”. Isus cunoaște în afirmația profetului Isaia „Duhul Domnului este peste Mine” prezentarea anticipată decisivă a Persoanei Sale și a misiunii Sale. În mod deosebit începând de la botezul Său lucrarea „lui Hristos”, a lui Mesia, stă clar înaintea sufletului Său.

Predica Domnului din sinagoga din Nazaret conține șapte lucruri

1) **Duhul Domnului este peste Mine, deoarece El M-a uns.**

Mântuitorul Se știe stăpânit permanent de Duhul Sfânt, care la botez a venit asupra Lui într-un mod unic, într-o plinătate fără măsură. Și aici vedem iarăși cât de aproape unul de altul sunt Domnul și Duhul, da, ca și cum cei Doi sunt una (compară în privința aceasta ce s-a spus mai înainte despre unitatea Duhului și a Domnului la versetul 14). Ce înseamnă, că aici este vorba nu despre Duhul Sfânt, ci despre Duhul Domnului? Răspuns: desigur aici trebuie să se vadă Triunitatea divină. Este **Duhul** (Duhul Sfânt), **Domnul**, acesta este Dumnezeu Tatăl (în Vechiul Testament Dumnezeu Tatăl este numit mereu Domnul), apoi Isus, Fiul lui Dumnezeu, pe care se odihnește Duhul, trei Persoane, și totuși una singură! O Persoană, Isus, este așa de umplut de Duhul și de Dumnezeu, că expresia: „Duhul Domnului este peste Mine” constituie unitatea de Ființă a Triunității divine. O taină demnă de adorare!

El M-a uns. Isus din Nazaret este „Hristosul”, aceasta înseamnă pur și simplu Cel uns. Ca și Hristosul, adică Unsul, El este adevăratul și singurul Mare Preot, adevăratul și singurul Profet, adevăratul și singurul Împărat. Toți cei trei au fost unși în Vechiul Testament în funcția lor. Isus include în Persoana Sa toate cele trei funcții în chip deplin și desăvârșit.

În contrast cu imaginile referitoare la domnia Unsului, a lui Mesia, ca Unul care cu mijloace lumești va instaura domnia mondială, El știe și El învață prin citirea textului din Vechiul Testament, că este Cuvântul Tatălui și este Duhul lui Dumnezeu prin care Isus va trebui și prin care El vrea să instaureze domnia împărătească veșnică a lui Dumnezeu.

2) Al doilea lucru, pe care Isus îl spune pentru marcarea propovăduirii încredințate Lui, este, că El are de adus săracilor, doritorilor și cerșetorilor, aceasta înseamnă, celor care se află în

slăbiciune și cu inima zdrobită și de aceea se pleacă înaintea lui Dumnezeu implorând ajutor, o veste bună, îmbucurătoare pentru ei. – De aceea citim în versetul 18:

„M-a uns să vestesc săracilor Evanghelia.”

Cu expresia „săracilor” sunt denumiți săracii din punct de vedere material și cei care lăuntric sunt săraci în Duhul Sfânt (compară cu Matei 5.3). Cei care sunt conștienți de această sărăcie (compară cu fericirile din predica de pe munte), sunt capabili să primească vestea bună a harului. „Isus nu Se știe trimis la aceia care cred că nu au nevoie de sprijin și de cineva care să-i ajute, ci la aceia care suferă din cauza stării lor proprii și a stării lumii și așteaptă ajutor. Pentru ei este mesajul Său al veștii bune”, spune un comentator. Faptul că expresiile se referă la sfera socială, promițând mai întâi vindecare și bucurie săracilor și celor disprețuiți în viață, aceasta nu este o preferință numai a evanghelistului Luca, ci ea este adânc întemeiată pe întreaga revelație a lui Dumnezeu, deoarece ea era tocmai venirea lui Dumnezeu la oameni. Oricum Luca nu pierde nici o ocazie să scoată în mod deosebit în evidență astfel de lucruri. Harul nu se lasă altfel mai bine prezentat decât în coborârea la ceea ce este nimic.

3) Cuvintele **să tămăduiesc pe cei cu inima zdrobită** (Isaia 61.1) lipsesc în manuscrisele alexandrine și în mai multe hrisoave itala. S-ar putea într-adevăr presupune, că ele ar fi fost adăugate după documentele ebraice și Septuaginta. Deoarece ele constituie baza aproape indispensabilă a cuvintelor lui Isus din versetul 23, este desigur nevoie să le menținem aici.

4) **să propovăduiesc robilor de război slobozirea.** Captivitatea în afara granițelor în Babilon cu reînțoarcerea în libertate era numai un semn mic al acestui mare eveniment spiritual, care va veni, eliberarea din captivitatea interioară a omului prin păcat și prin diavolul. Acesta este exilul propriu-zis și eliberarea propriu-zisă. Hristos este marele Eliberator al omenirii. De aceea libertatea este unul din adevărurile centrale, elementul cel mai esențial al mesajului creștin. Acolo unde nu se simte respirația acestei eliberări, unde totul este legat din nou prin legalism, frică și groază, natura veștii bune este deformată.

5) **să vestesc orbilor căpătarea vederii.** Tabloul orbilor, cărora le-a fost dăruită vederea, nu se potrivește de fapt nici tabloului anului jubiliar și nici reînțoarcerii din exil. În ebraică se spune textual: „deschidere pentru cei încătușați”. Această exprimare pare să fi fost atribuită de traducătorii Septuaginta la răpirea și recăpătarea „vederii”. Luca îi urmează, aplică însă probabil cuvântul „orbi” la captivii care ies din întunericul temniței la lumina zilei. În sens figurat noaptea orbirii poate fi așezată pe aceeași treaptă cu noaptea depărtării de Dumnezeu. Hristos este lumina lumii. Compară cu Ioan 8.12 și Ioan 9.5. Compară și Matei 5.14-16 cu Ioan 8.12.

6) Cuvintele: **să dau drumul celor apăsați**, sau așa cum traduce Luther „celor zdrobiți, că ei trebuie să fie liberi și nelegați”, sunt preluate dintr-un alt loc din Isaia (Isaia 58.6). Probabil a fost inițial o paralelă notată de copiiști lateral și care apoi a fost preluată în text.

Hristos este de partea celor slabi, a celor neputincioși, a celor constrânși prin brutalitate. Mesajul Său are caracter social. Dar pe lângă aceasta este vorba de lucruri mult mai profunde. Este vorba de apăsarea și amenințarea lăuntrică prin puterile satanice și demonice. Omul a fost pus sub apăsare și de aceea are o existență apăsătoare. Satan este căpetenia lumii acesteia, și de aceea Evanghelia este o revoluție lăuntrică, căci ea răstoarnă pe falsul deținător al puterii, pe uzurpatorul de pe tron, ca să reinstaureze domnia lui Dumnezeu în locul lui. Această domnie care nu apasă, ci eliberează și aduce bucurie.

7) să vestesc anul de îndurare al Domnului. Expresia „eniautos kyrio dektos” înseamnă: **anul bine venit al Domnului**, și anume anul, pe care Domnul l-a predestinat ca să arate oamenilor harul deosebit de mare al lucrării de răscumpărare. Ea corespunde unei expresii ebraice, care are sensul: **anul în care Jahve împlinește planul Său de har și mântuire**.

Ezechiel numește anul jubiliar anul eliberării (Ezechiel 46.17). Această expresie este o denumire pe baza Levitic 25.

Profetul Isaia a atribuit restabilirea așa-numitului an jubiliar sau anul halel, prevăzut prin Lege, ca model a reînnoirii mesianice. El pune profeția lui în gura lui Mesia (Hristos), așa cum rezultă din alte locuri, de exemplu Isaia 49.

Dacă Isus Însuși ar fi ales locul acesta, s-ar fi spus simplu: „El a citit”. În cuvântul grecesc „heure” este însă înțelesul, că El a citit acolo unde pasajul s-a deschis de la sine. – Este evident că Isus nu putea să primească un text din mâna Tatălui Său care să se potrivească mai bine situației de moment.

Să vestești un timp al harului divin, o amnistie a tuturor celor îndatorați, o eliberare a celor captivi și să proclamai o reșezare a acestora în posesiunea lor provenită din strămoși, și prin aceasta să aduci o veste bună celor apăsați și frânți, dar și smeriți înaintea lui Dumnezeu, aceasta o declară profetul Isaia ca misiune profesională pentru care Dumnezeu L-a uns pe Mesia, Hristos, cu Duhul.

Prin faptul că după citirea acestui text înaintea tuturor celor prezenți, care stăteau cu atenția încordată, Isus începe vorbirea Sa cu cuvintele: **Astăzi s-au împlinit cuvintele acestea din Scriptură, pe care le-ați auzit**, El explică nu numai că această predică ar fi esențialul activității Sale, ci și că El acum era gata să practice această activitate prin propovăduirea Cuvântului lui Dumnezeu din Vechiul Testament. Timpul de har a început. Propovăduirea acestuia nu mai este profeție despre viitor, ci este caracteristica prezentului, este împlinirea profeției. Aceste cuvinte ale Domnului cuprind programul vast al lucrării Sale și al misiunii Sale ca Mesia, adică misiunea lui Hristos. Este un program, pe care nu Isus Însuși l-a alcătuit din proprie inițiativă, ci pe care El l-a înțeles din Scrierile sfinte ca fiind voia lui Dumnezeu, pentru care El a venit s-o împlinească.²

---

² Legea referitoare la anul jubiliar (Levitic 25) exprimă **dreptul** desăvârșit, veșnic al **lui Dumnezeu**, ca hotărâre specifică care trebuie să determine raporturile istorice ale dreptului pământesc al comunității, persoanei și mărfurilor. În această lege se reflectă raportul corect al dreptului de proprietate al lui Dumnezeu față de dreptul de proprietate al omului.

Așa cum importanța mare a zilei de sabbat se aliniaza la nevoile naturale de odihnă după șase zile de lucru, la fel **anul de sabbat** sau anul de odihnă (care era necesar după șase ani de cultivare a pământului) primește o însemnătate deosebită. Prin această odihnă terenul trebuia, ca să zicem așa, să preamărească pe Domnul și Creatorul. Terenul trebuia în fiecare al șaptelea an să fie **liber** de „constrângerea” cultivării. Nu trebuia să fie, așa cum se obișnuia, semănat și cultivat, ci să-l lase să producă ceea ce era în el. Ca pură **proprietate a lui Dumnezeu** el trebuia să dea din plinătatea lui și să devină un **bun comun** pentru toți, pentru stăpâni și slujitori, pentru iudei și străini, pentru oameni și animale. La fiecare șapte ani deci, strălucirea unui teren **închinat lui Dumnezeu** trebuia să lase să se vadă gloria lumii viitoare transformate paradisiac.

Însă așa cum **natura** avea în anul al șaptelea un an de sabbat, anul de odihnă, tot așa și **comunitatea lui Iahve** trebuia să primească după 50 de ani (deci după șapte ori șapte) împreună cu natura un an de sărbătoare. Deosebit de remarcabil, el trebuia să înceapă cu marea zi a ispășirii. Din iertarea vinei înaintea lui Dumnezeu trebuia să decurgă iertarea datoriilor în comunitatea omenească. Începutul acestui timp de sărbătoare mare trebuia anunțat cu trâmbița. În anul acesta fiecare moștenire, pe care un israelit a vândut-o în caz de nevoie, trebuia să revină înapoi la el.

Și fiecare obligație de serviciu, căreia un israelit din cauza sărăciei îi era supus față de fratele său sau față de un israelit mai bogat, trebuia să înceteze începând cu anul acesta. Deci obligația de serviciu niciodată nu trebuia să devină iobăgie. Astfel în anul jubiliar robii deveneau liberi, și cei deposedați își primeau moștenirile înapoi. Relațiile

Dächsel atrage atenția în cunoscutul său studiu biblic la următoarele: cuvintele din Luca 4.19 și 21 – să vestesc anul de îndurare al Domnului (anul jubiliar și anul de iertare), și astăzi s-au împlinit cuvintele acestea din Scriptură, pe care le-ați auzit – trebuie luate realmente în sens literar. Dächsel spune: anul jubiliar și anul de iertare trebuie să fi fost anul acelei activități de început a Domnului Isus, căci numai așa cuvintele Sale din Luca 4.21 (compară versetul 19 cu Levitic 25.10) constituie baza adevărată a împrejurărilor istorice. Conform cu Daniel 9.25-27 se poate calcula exact că exact în anul începerii activității lui Isus a fost un an jubiliar.

Deci este de cea mai mare importanță că la intrarea Domnului Isus în lucrarea publică, predica și starea de lucruri coincid exact. Anul de îndurare al Domnului, pe care Hristos l-a adus realmente poporului Său, are însă o dimensiune mult mai mare decât un an calendaristic; căci timpul de har al lui Dumnezeu durează și astăzi! Atât din comentariul lui Dächsel.

Revenim la textul nostru.

Descrierea dramatică a procedării aparent neînsemnate a lui Isus și redarea exactă a atenției celor prezenți descinde fără îndoială din relatarea unui martor ocular. Tâmplarul modest era pentru ei, pe când El era încă în Nazaret, probabil un tânăr drăguț, dar lipsit de importanță. Așa se face că uneori ei s-au mirat, că afară erau așa de mulți care Îl apreciau pe acest Isus. Însă între timp, pe când El a devenit tot mai renumit, ei se delectau cu prestigiul Său, fiecare gândind că este coproprietar al lui.

---

de bază ideale ale poporului sfânt, în care trebuia să se reflecte statul lui Dumnezeu veșnic, trebuiau să repara din nou din degenerările unei realități grele, și comunitatea trebuia eliberată de nevoile numite mai înainte, atunci când comunitatea sfântă a fiilor moștenitori și a fiicelor moștenitoare ale lui Iahve sărbătoreau **anul jubiliar** sau **anul de odihnă**.

Astfel Duhul divin în Israel nu a lăsat la bunul plac cele trei bunuri esențiale ale vieții:

1. **pământul și terenul,**
2. **roada pământului și**
3. **libertatea personală a omului.**

Toate aceste trei bunuri erau rezervate lui Dumnezeu și de aceea trebuiau mereu să revină comunității sfinte a lui Dumnezeu, adică **la Israel**.

Prin această lege trebuia pe de o parte să se recunoască dreptul de posesiune al lui Dumnezeu asupra țării întregi, pe de altă parte să se păstreze sau să fie refăcut echilibrul între locuitorii țării. Dacă în poporul Israel fiecare cetățean în parte trebuia să se considere ca rob al lui Dumnezeu și ca mădular al poporului frate, atunci trebuia ca dezechilibrul posesiunii să fie prevenit prin darea legii, așa ca să nu poată apărea înălțarea celor bogați și asuprirea celor săraci, fiind astfel prevenit mai dinainte. Deja perspectiva anului jubiliar trebuia să garanteze un echilibru între israeliți.

Cu regret însă, practica a arătat că anul jubiliar în deplina lui dimensiune **niciodată** nu a fost sărbătorit (2 Cronici 36.21). În relatările Vechiului Testament nu se găsește nici o istorisire despre împlinirea acestei legi.

Moise a prevăzut că poporul Israel nu va acorda țării sărbătorile ei. Și el a vestit, că prin pustiirea care va avea loc țara va ajunge la dreptul ei și la sărbătoarea ei (Levitic 26.34,35). Profeția lui s-a împlinit prima dată conform cu 2 Cronici 36,21 în captivitatea babiloniană. În ultimii ani ale acelei catastrofe poporul a făcut o demarare în sărbătorirea anului jubiliar, dar în zadar (Ieremia 34).

Deoarece iudeii din zgârcenie sau necredință nu au sărbătorit anul jubiliar prevăzut prin lege, a trebuit ca țara să rămână 70 de ani succesivi nelucrată și astfel să recupereze anii jubiliari din cei 490 de ani. Un număr care corespunde timpului de domnie al împăraților începând de la Saul și până la Zedechia. Cei 70 de ani sunt socotiți de la prima cucerire a Ierusalimului prin Nebucadnețar 606 până la 536, aceasta este până în primul an al domniei împăratului Cyrus în Babilon.

Cu cât realitatea contrazicea legea, cu atât mai mult profeții au recunoscut că anul jubiliar trebuie mai întâi să se îplinească în **relațiile spirituale**, înainte ca el să se poată împlini în cele pământești. Ei au văzut în Duhul, că **Dumnezeu Însuși** va instaura un **an jubiliar** mare, că El Însuși ca marele Stăpân al datorniilor va emite decretul de scutire a datornicilor Săi, va elibera pe captivii Săi și prin aceasta va întemeia timpul unei mari restabiliri generale a comunității Domnului. Așa au luat naștere făgăduințele, în care timpul mesianic este prezentat ca marele an jubiliar al lui Dumnezeu, anunțări în care Mesia (Hristos) apare ca Mesager al lui Dumnezeu, care trâmbițează anul jubiliar, ca de exemplu locul din Isaia 61, pe care Domnul l-a citit și l-a explicat aici în Nazaret.

Acum ei stăteau în sinagogă în sabbat, cuprinși de o mare savurare spirituală și hotărâți să-L admire.

Aceeași impresie aveau și ascultătorii profetului Ezechiel. Duhul lui Dumnezeu spune despre ei: „Ești pentru ei ca un cântăreț plăcut, cu un glas frumos și iscusit la cântare pe coarde. Ei îți ascultă cuvintele, dar nu le împlinesc deloc” (Ezechiel 33.32). Cuvântul lui Dumnezeu este pentru ei numai desfătare pentru urechi.

Ascultătorii lui Isus manifestau deplin respect față de El. Însă lauda și aclamațiile nu constituie atmosfera plăcută lui Dumnezeu, în care Cel veșnic poate lucra. Cuvântul lui Dumnezeu este un ciocan, care lovește inimile, un foc, care arde în suflet. Cine cunoaște Cuvântul lui Dumnezeu în felul acesta, acela nu se manifestă în elogiul pompoase, ci mai degrabă el se smerește în liniște. Isus recunoaște gândurile ascultătorilor Lui. El nu Se lasă orbit prin aclamații. Isus nu Se simte înălțat, ci mai degrabă apăsător prin efectul vorbirii Sale. Un auditoriu entuziasmat, care aduce ovații, nu înseamnă nimic, dacă roada nu devine vizibilă, și anume „pocăința față de Dumnezeu și credința în Domnul Isus”. Dacă ascultătorii sunt înflăcărați în ovații, aceasta este o dovadă clară, că sabia Cuvântului lui Dumnezeu nu a străpuns inima lor. Isus recunoaște superficialitatea ascultătorilor Săi, care se leagă numai de ce este în exterior.

Ei nu vor să rămână în urma cetății Capernaum (versetul 23). Ei vor, ca prin semnele și minunile, pe care El trebuie să le facă și în Nazaret, să fie onorați în mod deosebit înaintea altora. Da, ei gândesc că au dreptul la aceasta. Într-un cuvânt, ei vor să recunoască pe Isus – dar numai dacă El face ce voiesc ei. Ei vor să se plece înaintea Lui – dar numai dacă El S-a plecat mai înainte înaintea lor. Ei vor să se alătore de El – dar numai dacă El le recunoaște dreptul lor înaintea celorlalți!

Vedem ce umple sufletul lor, cu toată admirația adusă vorbirii captivante a lui Isus: ei fac aluzie cu aroganță la privilegiile și drepturile lor. Pe ei îi interesează în mod deosebit, ca ei înșiși să fie onorați, prin aceea că se face voia lor. Sufletul lor este plin de ei înșiși, în loc de Dumnezeu. Ei se adoră pe ei înșiși – în loc să adore pe Dumnezeu. Ei se divinizează pe ei înșiși și iau lui Dumnezeu onoarea ca Dumnezeu!

A murit această pornire din inimile oamenilor? Nu o regăsim și în inimile noastre?

Atâta timp cât Dumnezeu ne conduce așa cum ne place, suntem bucuroși de acord cu El. Dar dacă vin zilele care nu ne plac, ne dispare credința, care până atunci era plină de bucurie. Toate acestea sunt indicii, că de fapt pe noi nu ne interesează Dumnezeu, ci suntem interesați de noi înșine!

Întrebăm: Poate Isus să recunoască o astfel de evlavie, Se poate Isus încredința unor astfel de inimi și Se poate El împărtăși lor? Poate Dumnezeu elibera și întări prin Duhul Său astfel de oameni? Niciodată!

Dacă vrem să avem pe Dumnezeu, atunci sufletele noastre nu trebuie să fie pline de lumea aceasta, de poftele ei sau de povara ei, să nu fie pline cu noi înșine. Dacă se vrea să ai pe Dumnezeu, atunci trebuie să renunți la toate celelalte și să dorești numai una – pe Dumnezeu!

Acolo unde este Dumnezeu încetează orice altă voie. Dumnezeu este Stăpânul absolut. Numai El are autoritatea și El vrea ca numai El să aibă autoritatea; căci El este Dumnezeu și va rămâne Dumnezeu. De aceea, dacă vrem să avem pe Dumnezeu, trebuie să-I acordăm domnia necondiționată asupra sufletului nostru întreg. Dacă vrem să avem pe Dumnezeu, atunci trebuie să fim hotărâți să-I acordăm ascultare neîngrădită.

Dacă este așa, atunci înțelegem deodată pe Isus. El vrea să câștige oameni pentru Dumnezeu. Însă ei ascultă plini de admirație vorbirea Lui și totodată vor să rămână proprii lor stăpâni, inima lor dorește înainte de toate să se facă voia lor proprie. Cum poate Dumnezeu să Se coboare la astfel de oameni?

Dacă Isus vrea cu adevărat să ne ducă la Tatăl, atunci El trebuie să ne reveleze și să ne convingă cât de adânc sunt cufundați oamenii în viața egoistă, cât de puternic înrădăcinat este păcatul acesta în toată ființa noastră! În felul acesta Isus provocă pe concetățenii Lui la contradicții. El smulge din ei ceea ce dormitează în adâncul ființei lor. El aduce la lumină mândria ascunsă, toată îngâmfarea lor pretențioasă. El descoperă, că această mândrie evlavioasă nu este altceva decât idolatrie. (Hilbert)

Oamenii din Nazaret au considerat ca fiind de la sine înțeles, ca Isus să-Și facă un nume; căci prin aceasta și ei vor fi onorați. Această cetate disprețuită de locuitorii mândri ai Ierusalimului („Poate ieși ceva bun din Nazaret?”) va ajunge foarte onorată prin acest Isus. Frații Domnului (cât timp au fost necredincioși) au gândit așa. De aceea ei I-au cerut (vezi Ioan 7.3-5) să Se facă cunoscut pe marea scenă publică din Ierusalim. El nu trebuie să-Și facă lucrarea în ascuns. Dacă El trebuia să-Și arate valoarea și să fie recunoscut în general ca Mesia al poporului Său, care descinde din Nazaret, atunci El trebuie să Se arate în publicul larg, adică în Ierusalim, capitala țării.

Însă Isus a venit să ajute să se recunoască sărăcia propriu-zisă și cea mai adâncă, și anume, să recunoască blestemul păcatului³.

Mântuitorul a fost trimis la oile pierdute ale casei lui Israel, la cei care au dat faliment, la cei apăsăți, la bolnavii, care au nevoie de doctor. Auditorii din Nazaret nu se simțeau ca având nevoie de ajutor. În inimile lor era senzația de saturație. Ei nu se considerau păcătoși pierduți. Ei priveau cu dispreț spre păgânii necurați. „Noi suntem poporul lui Dumnezeu, un popor de oameni drepti”, așa gândeau ei. Ei se odihneau pe privilegiul alegerii divine și se prevalau de drepturile lor. Ei nu s-au gândit că Dumnezeu a ales pe Israel fără să aibă vreun merit, numai pe baza harului liber (Deuteronom 6.10). Nu s-au gândit că privilegiile includ în sine responsabilități mari și că privilegiile sunt un imbold să atragă în aceste binecuvântări pe cei care încă stau în afara lor.

Va fi ca în timpurile de la urmă ale lui Ilie și Elisei. Păgânii primesc avantaje înaintea lui Israel. Ei primesc cu mare dorință mântuirea pe care Israel a disprețuit-o. Văduva din Sarepta a fost salvată de la foamete prin Ilie, și păgânul Naaman sirianul a fost vindecat de boala incurabilă prin Elisei și a devenit un adorator al lui Iahve în mijlocul unui mediu păgân. La fel va fi și acum. Marea mântuire, care a venit în Isus, va fi primită cu mare dorință de către păgâni. Israel însă va rămâne afară. Iudeii nu voiau un Mântuitor al păcătoșilor. Ei așteptau un Mesia (Hristos), care trebuia numai să-i elibereze de jugul roman greu. Mesia al lor trebuia să facă fapte de putere mari și minuni mari, să instaureze Împărăția în Israel, să așeze poporul Său în fruntea popoarelor și să-l facă domnitor mondial. De aceea ei au devenit așa de mânioși când Isus le-a zis că mântuirea se va duce la păgâni. Isus a atins punctul cel mai sensibil. Un gând insuportabil, că păgânii vor fi preferați în locul lor!

---

³ Imaginea despre medic și vindecare, pe care Isus o folosește aici, se poate înțelege numai atunci când se pune în legătură cu locul din Isaia, pe care Isus tocmai la citit, în mod deosebit cu cuvintele: „să tămăduiesc pe cei cu inima zdrobită”. Tocmai din acest motiv am preferat aceste cuvinte împotriva autorității manuscriselor alexandrine: „Tu, Cel care după părerea Ta vrei să ne eliberezi din sărăcia noastră, despre care ai vorbit în predica Ta, ajută-Te mai întâi pe Tine în sărăcia Ta.” „Sărăcia” lui Isus, în care El Însuși trebuia să Se ajute, este probabil sărăcia poziției Sale actuală smerită și a disprețului Nazaretului prin iudeii și oamenii din Ierusalim. El a ajutat până acum pe unii aflați în nevoie din cetăți străine, în mod deosebit în Capernaum, însă în cetatea natală, ai cărei locuitori ar fi trebuit să fie mult mai apropiați de El, părea că El Se mulțumește numai cu o vorbire frumoasă.

Isus însă trebuie să Se împotrivească dorinței cetății Sale natale, aceea că El ar trebui să Se legitimizeze prin mari minuni publice. Nu amintește această cerință a nazarenilor de ispita a treia a diavolului? (Luca 4.9-12). Deoarece El nu face astfel de minuni publice, El nu va fi recunoscut!

Nici un profet nu este recunoscut în patria lui. Însă ca om, ca cel mare, ca viteaz, ca geniu, ca un om, care ar fi făcut o mare **minune publică**, ca să fie admirat – pentru aceasta este un „da”. Însă deoarece El ca Profet avea de adus un mesaj serios, zguduitor, care pătrunde în inimă și rinichi și îl prinde pe om în înlăuntrul lui, aceasta nu vor să audă oamenii satului Lui natal, concetățenii Lui și tovarășii de odinioară ai tinereții.

b) Respingere plină de ură

28. Toți cei din sinagogă, când au auzit aceste lucruri, s-au umplut de mânie.

29. Și s-au sculat, L-au scos afară din cetate, și L-au dus până la sprânceana muntelui, pe care era zidită cetatea lor, ca să-L arunce jos în prăpastie.

30. Dar Isus a trecut prin mijlocul lor, și a plecat de acolo.

Ei L-au dus până la o prăpastie, ca să-L arunce în ea ca pe un hulitor. – Căci galileeni erau un popor aprig, care acționa rapid. Ajuns la prăpastie, El însă S-a întors și a plecat trecând prin mijlocul lor.

Nu este nici un motiv să ne gândim la o minune la felul cum Isus a scăpat. Maiestatea personalității Sale și tăria privirii Sale a inspirat respect acestei mulțimi de popor mânios. „Astfel ei au avut totuși parte de o minune”, însă altfel decât ei și-au gândit-o și pe care au cerut-o.

O teamă asemănătoare a căzut peste portăreii care L-au prins în Ghetsimani, atunci când El statornic și liniștit a rostit acel „Eu sunt”. Aici în Nazaret nimeni nu a avut curajul să-L atingă. Vrăjmașii nu aveau voie să pună mâna pe El nici măcar cu un minut mai devreme decât Tatăl a hotărât.

Aceste evenimente din Nazaret arată spre întreaga derulare în continuare a lucrurilor. Gândurile lui Dumnezeu și gândurile iudeilor mergeau direct contrar unul altuia. Dumnezeu a trimis un Salvator care vrea în toată liniștea și retragerea să usuce lacrimile, să salveze păcătoși, să îndrepte trestia frântă și să reaprindă lumina aproape să se stingă. Iudeii dimpotrivă voiau să vadă fapte mari ale căror urmări trebuiau să fie relații noi, strălucitoare. Însă nu voiau să audă numai cuvinte care descopereau pagubele lăuntrice și aduceau vindecare. Isus nu corespundea dorințelor lor. El nu Se orienta după înclinațiile oamenilor. El mergea neabătut pe drumul Său, credincios trimiterii Tatălui, chiar dacă El nu a fost înțeles și în cele din urmă a fost lepădat.

Aceasta era plecarea Lui din locul natal, expulzat și fără domiciliu, așa pleacă Fiul Omului ca să salveze oameni și să-i binecuvânteze. Așa se încheie începutul acestui an de har – destul de zguduitor – exact cu aceeași situație care a fost relatată în istoria ispitirii. Acolo satan voia să-L prăbușească pe Hristos, Unsul, ca să scape de El. Aici erau concetățenii Lui, care voiau să prăbușească pe Hristos, care voia să fie Hristosul lor, ca să scape de El. Ei au respins oferta mântuirii. Mântuitorul se oferă neobosit pe Sine Însuși, adică harul, chiar dacă oamenii spun nu. Totdeauna răspunsul este respingere, da, lepădare.

Astfel se împlinește ce s-a spus în profeția bătrânului Simion: „Semnul”, pe care Dumnezeu îl pune în Fiul Său, „va stârni împotrivire”, și prin sufletul mamei străpunge deja acum sabia. Căci pasul despărțirii de locul natal, de care are parte din pricina misiunii Sale, include și despărțirea de ai Lui.

3. Cel expulzat din sinagoga din Nazaret începe să lucreze în sinagoga din Capernaum

Luca 4.31-37

Bucuria de a întâmpina pe Hristos, adică Mesia, a fost rezervată în mod deosebit cetății Capernaum, situată pe țărmul de vest al lacului Ghenezaret, nu departe de revărsarea Iordanului în mare. Situat pe artera comercială între Damasc și Marea Mediterană, ea s-a dezvoltat ca oraș înfloritor. Isus S-a stabilit în această cetate, în sensul că El a făcut din ea centrul călătoriilor Lui misionare. Se pare că aici El a locuit sub acoperișul lui Petru. „El nu a avut un cămin propriu” (Marcu 1,29); Luca 9,57.58; Matei 8.20). Calificativul de care a avut parte Capernaum în felul acesta a amintit evanghelistului Matei cuvintele profetice din Isaia: „Țara lui Zabulon și țara lui Neftali, înspre mare, dincolo de Iordan, Galileea Neamurilor, norodul acesta, care zăcea în întuneric, a văzut o mare lumină; și peste cei ce zăceau în ținutul și în umbra morții, a răsărit lumina.”

Ținutul acela era realmente cel mai disprețuit din țara iudeilor, departe de rezidența vizibilă a poporului ales, atins de păgâni și amestecat cu păgânii. Ținutul acesta a devenit acum scena revelării gloriei Domnului. Domnul învăța cu autoritatea adevărului Cuvântului divin, nu așa cum învățau cărturarii în formele moarte, lipsite de viață.

31. S-a pogorât în Capernaum, cetate din Galileea, și acolo învăța pe oameni în ziua Sabatului.

32. Ei erau uimiți de învățătura Lui, pentru că vorbea cu putere.

33. În sinagogă se afla un om, care avea un duh de drac necurat, și care a strigat cu glas tare:

34. „Ah! Ce avem noi a face cu Tine, Isuse din Nazaret? Ai venit să ne prăpădești? Te știi cine ești: Sfântul lui Dumnezeu.“

35. Isus l-a certat, și i-a zis: „Taci, și ieși afară din omul acesta!“ Și dracul, după ce l-a trântit jos, în mijlocul adunării, a ieșit afară din el, fără să-i facă vreun rău.

36. Toți au fost cuprinși de spaimă, și ziceau unii către alții: Ce înseamnă lucrul acesta? El poruncește cu stăpânire și cu putere duhurilor necurate, și ele ies afară!“

37. Și I s-a dus vestea în toate împrejurimile.

Evangelistul Luca accentuează cu plăcere „autoritatea” (exousia) și „puterea” (dynamis) lui Isus.

Activitatea de Învățător a lui Isus era întemeiată pe împuternicirea din partea lui Dumnezeu. El era un Profet autorizat de Dumnezeu, care nu avea nevoie de împuternicire din partea oamenilor, ca ceilalți învățători ai poporului. În această autorizare și putere Isus predica și învăța poporul public în zilele de sabat în sinagogi.

În timp ce Isus învăța în sinagogă, a avut loc o întrerupere printr-un demonizat. Am putea fi uimiți de faptul că un om, care suferea ca demonizat și trebuia văzut ca necurat, se afla în sinagogă. Însă boala lui, care probabil acasă se manifesta numai rareori, s-a văzut aici pentru prima dată în public și mai îngrozitoare decât de obicei. Prezența lui Isus și învățătura Lui a făcut-o să iese la iveală. În expresia „un duh de drac necurat” cuvântul „duh” înseamnă influența și cuvântul „drac necurat” înseamnă natura satanică.

El spune împreună cu întreaga împărăție a demonilor: „Ce avem noi a face cu Tine, Isuse”, și respinge ceea ce nu mai putea să respingă, că Isus în activitatea Lui era împotriva lui și a întregii împărății a duhurilor rele. Mântuitorul i-a apărut ca un făcător de rele.

Era însă departe de Domnul, precum și robilor Săi mai târziu (Faptele Apostolilor 16.18), să primească recunoștință sau mărturie din partea duhului unui demon. Isus a depus multă străduință pentru oamenii demonizați, care erau chinuți așa de îngrozitor de diavolul, ca să le ajute. Pe demoni însă Domnul i-a amenințat cu autoritate și putere, deoarece ei sunt de neîmbunătățit.

Acolo unde Duhul lui Dumnezeu domină, omul își pune puterea de bună voie în slujba lucrării lui Dumnezeu. Însă acolo unde locuiește un demon, omul devine o unealtă involuntară a puterilor întunericului. Furia demonului este transmisă sufletului celui demonizat. În mod obligatoriu el trebuie ca unealtă a vorbirii să exprime gândurile demonului. Demonul este un duh violent. El dă duhul omenesc la o parte și introduce în locul lui un regiment dezastruos, înrobitor. Însă Isus se îndură de cel înfuriat. Cu un act de autoritate El îi poruncește: **Taci, și ieși afară din omul acesta!** Atunci duhul necurat l-a zguduit pe omul sărman. El îl aruncă la pământ în mijlocul celor adunați. Sunete, glasuri stridente ies din el. Însă era ultimul atac de furie. –

Puterea satanică l-a părăsit și ultima scenă îngrozitoare, în care duhul necurat părea că vrea să-l nimicească, nu i-a produs nici o rană. Mulțimea a fost cuprinsă de uimire înspăimântătoare. Uimirea mulțimii cuprinsă de frică este o dovadă că vindecarea demonizatului era prima minune de felul acesta în Capernaum. Uimirea înspăimântătoare a tuturor celor prezenți s-a văzut în

strigătul lor comun: **Ce înseamnă lucrul acesta? El poruncește cu stăpânire și cu putere duhurilor necurate, și ele ies afară!**

Impresia, pe care a produs-o deja predica, a fost amplificată prin faptă și a fost în favoarea predicii ca o profeție.

4. Isus vindecă pe soacra lui Simon Petru

Luca 4,38-39

38. După ce a ieșit din sinagogă, a intrat în casa lui Simon. Soacra lui Simon era prinsă de friguri mari, și L-au rugat pentru ea.

39. El S-a plecat spre ea, a certat frigurile, și au lăsat-o frigurile. Ea s-a sculat îndată, și a început să le slujească.

După incidentul din sinagogă, amintit mai înainte, de la sfârșitul serviciului divin, Isus a mers în casa lui Simon, devenit apoi marele apostol Petru. Acest ucenic, original din Betsaida (Ioan 1.44) locuia conform textului nostru în Capernaum. Petru era căsătorit (compară cu 1 Corinteni 9.5) și locuia împreună cu soția și soacra lui în aceeași casă. Evanghelistul Marcu relatează că Isus a fost însoțit de Simon, Andrei, Iacov și Ioan (Marcu 1.29). Soacra lui Simon zăcea cu febră mare. Petru și soția lui au rugat pe Domnul s-o vindece.

Evanghelistul Matei relatează că Isus a atins bolnava (Matei 8.15); Marcu povestește, că El a apucat-o de mână (Marcu 1.31); potrivit relatării lui Luca El S-a plecat spre ea. Domnul S-a apropiat de capul patului și cu ton poruncitor a cerut ca febra să înceteze. Febra a părăsit-o. Cea însănătoșită s-a sculat îndată și a slujit pe Isus și însoțitorii Lui.

Această zi a devenit pentru Simon o zi de sărbătoare. Familia a simțit că în Capernaum nu era nici o casă, care să fi fost așa de privilegiată ca și casa lor.

5. Isus vindecă seara bolnavi și demonizați

Luca 4,40-41

40. La asfințitul soarelui, toți cei ce aveau bolnavi atinși de felurite boli, îi aduceau la El. El își punea mâinile peste fiecare din ei, și-i vindeca.

41. Din mulți ieșeau și draci, cari strigau și ziceau: „Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu.“ Dar El îi muștra, și nu-i lăsa să vorbească, pentru că știau că El este Hristosul.

La asfințitul soarelui Isus a făcut o serie de vindecări. Era momentul zilei în care odihna de sabbat se apropia de sfârșit.

Expresia **asfințit** din versetul 40 cu privire la soare în timpul serii (nu așa cum s-a mai tradus: era apus) arată cu ce nerăbdare se aștepta momentul acesta, și anume, nu pentru că atunci se răcorea, așa cum au gândit unii, ci pentru că sabbatul era pe sfârșit și începând din momentul acesta era voie să se transporte bolnavi, fără să se încalce Legea (compară cu Ioan 5.10).

Vindecarea multor bolnavi este scoasă în mod deosebit în evidență. Mărturisirea lor cu voce tare a filiațiunii divine a lui Isus a oferit Domnului ocazia să le interzică aceasta prin cuvinte amenințătoare și cu efect. Domnul Isus nu voia prin aceste mărturisiri și semne să câștige recunoștința poporului Său. El nu putea să întemeieze activitatea Sa mesianică pe mărturiile unui mediu de viață așa de fantomatic și întunecat. El i-a amenințat și nu le-a permis să vorbească. Evenimentul relatat în împărăția duhurilor rele cel puțin din momentul ispitirii, că Isus ar fi Mesia, Hristosul, nu trebuia făcut cunoscut în lumea umană prin strigătul bolnavilor aflați sub domnia acestor duhuri. Căci o credință în Isus, **Hristosul**, care a luat naștere în felul acesta nu ar fi cu nimic mai de valoare decât cunoașterea moartă a duhurilor rele: și demonii cred în Dumnezeu, și tremură (Iacov 2.19).

Isus Și-a pus mâinile peste fiecare și i-a vindecat. Deci El S-a dedicat fiecăruia în parte. El nu a făcut nici o vindecare în masă. Isus a vorbit înaintea a mii de oameni, însă țelul Lui era salvarea fiecărui suflet. Isus este la fel și astăzi. Ochiul Lui privesc în ansamblu și se odihnesc pe fiecare în parte din ai Săi. El Se dedică fiecărui suflet în parte așa ca și cum El ar fi numai pentru el. El este pentru fiecare în parte și pentru toți!

Ceilalți doi sinoptici nu amintesc punerea mâinilor. Luca nu putea adăuga de la sine această acțiune, el avea deci un om de încredere deosebit. Această acțiune este un simbol al unei încredințări, fie a unei funcții (Moise și Iosua, Deuteronom 4.8-10; 1 Timotei 5.22 și altele), sau a unei binecuvântări (Geneza 48.14 și altele), sau a unei vine (Levitic 4.4,15,24), sau a unui dar (2 Timotei 1.6), sau, ca aici, al unui dar de putere și sănătate (Faptele Apostolilor 9.17 și altele). De altfel Isus ar fi putut vindeca și numai printr-un singur cuvânt (Luca 7.6-10), da, numai printr-un simplu act de voință (Ioan 4.50). În primul rând în această punere a mâinilor pe capul celui căruia i se adresează bunăvoința este ceva pur omenesc. Este o manifestare de dragoste. Isus vrea prin aceasta să realizeze o legătură personală între El și bolnav; căci El vrea nu numai să vindece, ci și să conducă înapoi la Dumnezeu!

Demonii au un simțământ instinctiv despre Ființa lui Isus. Cel vindecat în sinagogă a exprimat groaza, produsă de Persoana și învățătura lui Isus prin adresarea Sfântului lui Dumnezeu. Titlul Fiul lui Dumnezeu a rezultat dintr-un sentiment asemănător; căci trăsătura de bază a Ființei divine este sfințenia. Demonii recunosc în sfințenia lui Isus pe Reprezentantul vizibil al Aceluia înaintea căruia ei tremură. Această exprimare este totodată un preludiv al închinării constrânse, pe care ei vor trebui să I-o aducă cândva (Filipeni 2.10). Însă Isus nu poate primi de la ei această omagiere constrânsă prin teamă. Probabil demonii prin exclamația lor au avut intenția să-L așeze pe Isus într-o lumină rea, fie prin provocarea așteptărilor mesianice în popor, fie prin provocarea aparentei legături între lucrarea lui Isus și a lor. De aceea Isus trebuia să despartă foarte categoric chestiunea Lui de a lor.

Astfel a trecut pentru Domnul o zi mare de sărbătoare și de lucru. O zi lungă de biruință în lupta Lui cu împărăția păcatului și a morții s-a încheiat. Lumea Lui a fost pusă în cea mai mare mișcare. În astfel de situații El S-a grăbit cu plăcere în singurătate. Căci nu era bine pentru popor să stăruiască într-o astfel de agitație furtunoasă. Pentru El Însuși era o necesitate să Se refacă în singurătate în rugăciune în părtășie cu Tatăl Său. Așa se face că în dimineața zilei următoare El S-a retras în liniștea unui loc pustiu.

6. Isus evanghelizează în toată țara

Luca 4.42-44

42. Când s-a crăpat de ziuă, Isus a ieșit și S-a dus într-un loc pustiu. Noroadele au început să-L caute în toate părțile, și au ajuns până la El: voiau să-L oprească să nu plece de la ei.

43. Dar El le-a zis: „Trebuie să vestesc Evanghelia Împărăției lui Dumnezeu și în alte cetăți; fiindcă pentru aceasta am fost trimes.“

44. Și propovăduia în sinagogle Galileei.

Evenimentele din sabat în Capernaum erau potrivite să constituie un pericol dublu:

1. Că Isus ca Omul care vindecă prin minuni să fie mai de dorit decât ca **predicator al Evangheliei**.
2. Că populația s-a îndepărtat de predică și s-a îndreptat spre facerea de minuni. De aceea Isus a părăsit Capernaum în dimineața zilei următoare și S-a dus într-un loc pustiu.

Când s-a crăpat de ziuă, Isus a ieșit și S-a dus într-un loc pustiu.

Chiar dacă Isus lucra foarte mult în afară, El căuta cu atât mai mult reculegerea în prezența Tatălui. Dăruirea și primirea erau la El în echilibru. Foarte ușor se întâmplă că unul, care este în lucrarea Domnului, din prea multă preocupare nu ajunge să se reculeagă. El devine neatent, superficial, vlăguit și slăbit. La Isus era altfel! În fiecare dimineață lăsa să I se dăruiască ce era necesar pentru ziua începută; căci El trăia prin Tatăl (Ioan 6.57).

De trei ori – inclusiv cazul acesta – ni se spune că Mântuitorul a petrecut noaptea în rugăciune (în cazul acesta numai parțial). Nu știm dacă El a făcut-o de mai multe ori. În orice caz aflăm din aceasta, că Isus simțea uneori nevoia să vorbească tare, adică să Se audă pe Sine Însuși, dar singur și neobservat, cu Tatăl. Acest fel de rugăciune era cu siguranță foarte la subiect, „fără multe cuvinte” (Matei 6.7). Și numai conținutul și seriozitatea subiectului era cea care necesita un timp așa de mult, și tocmai conținutul subiectului L-a determinat aici să meargă la Tatăl. Era pentru prima dată când suferința omenească s-a îndreptat spre El într-o mulțime așa de mare, de felurită, implorând ajutor. El S-a îndreptat spre oameni din toată inima în situația în care El momentan a fost cel mai bine înțeles de ei, și anume în nevoile lor trupești și confuziile lor spirituale. Însă cu cât El lucra mai mult în afară, cu atât mai mult Domnul simțea nevoia și avea dorința să-Și întărească puterea lăuntrică prin liniștea în rugăciune. Căci a presupune, că El făcea minuni ca și cum le-ai scutura din mânecă ar fi superstiție și fantezie. **Căci Fiul nu poate face nimic de la Sine.** Nu corespunzător firii – căci El era Fiul lui Dumnezeu – însă potrivit voinței El nu putea și nu voia să facă nimic de la Sine; căci El era Om adevărat și nu voia să Se folosească de nici o altă filiațiune divină, decât aceea care I-a fost hotărâtă în natura Sa omenească (compară cu studiul nostru referitor la ispitirea Lui; Luca 4.1-13), **ci ceea ce El vede pe Tatăl făcând, aceea face și El** (Ioan 5.19). Și ca Tatăl să facă aceasta, acesta era subiectul rugăciunii Lui fierbinți. Înapoia acestor bolnavi stăteau înaintea duhului Său mii de tovarăși de suferință, care suspinau sub aceeași nevoie lipsită de speranță. Acolo trebuia făcut ceea ce El ne recomandă mai târziu să facem noi: să cerem, să căutăm, să batem. Nu se spune: „Este servit ca pe tavă”, ca să spunem așa, ci se spune: „cere!”, „caută!”, „bate!”. Fă relația ta cu Dumnezeu în grija pentru Împărăția Sa să devină o parte a istoriei vieții tale cele mai lăuntrice și mai profunde și o istorie a compătimirii, unde este dat propriul sânge. (vezi explicația la Luca 5.15 și 6.12).

Și Isus, Fiul lui Dumnezeu, depindea de această „cere, caută, bate!” în exercitarea misiunii Sale. Dumnezeu nu Se uită la fața omului. Acesta este un principiu, care este mereu prezentat în Biblie. Felul de gândire, motivațiile lăuntrice, atitudinea de inimă, numai la acestea privește Dumnezeu. Acestea nu aparțin persoanei, nu aparțin feței omului (persona înseamnă înfățișarea exterioară a unui om), ci aparțin adâncului inimii!

Dacă Isus voia să primească ajutorul Tatălui pentru oameni, atunci El trebuia să apară înaintea lui Dumnezeu ca Om simplu. Numai așa putea să ajute omului pe cale, căci El „a devenit Om ca toți ceilalți oameni”. Noi nu cunoaștem deloc mărimea și greutatea misiunii, dacă uităm aceasta și gândim că El S-a folosit totdeauna de Dumnezeirea Lui.

Astfel Isus S-a mulțumit ca Om simplu (căci numai ca atare El putea să vină înaintea Tatălui pentru oameni) cu „cere, caută, bate”. El a găsit acolo multe zăvoare, de mii de ani ruginite, zăvoare ale vechiului blestem, care se lăsau deschise numai cu prețul vieții Sale pe Golgota.

Mulțimile au început să-L caute în toate părțile, și au ajuns până la El: voiau să-L oprească să nu plece de la ei. Dar El le-a zis: „Trebuie să vestesc Evanghelia Împărăției lui Dumnezeu și în alte cetăți; fiindcă pentru aceasta am fost trimes.” Și propovăduia în sinagogile Galileei.

Curând mulțimile celor care căutau ajutor și cei care aveau nevoie de vindecare s-au strâns înaintea casei lui Simon. Isus plecase, dar Simon a fost constrâns să-L caute (compară cu Marcu 1.36). Pe acest drum s-au alăturat, după cum se pare, nu numai cei ai casei, ci și oameni din mulțime, și când au găsit pe Isus, I-au spus că El este căutat cu mult dor, în timp ce ceilalți L-au rugat să nu plece din cetatea lor.

În felul acesta cetățenii din Capernaum au procedat cu totul altfel decât cei din Nazaret. Aceia L-au alungat, aceștia voiau să-L aibă pentru ei.

Cereri insistente s-au auzit probabil, însă Isus nu putea să Se lase încătușat. **Trebuie să vestesc Evanghelia Împărăției lui Dumnezeu și în alte cetăți; fiindcă pentru aceasta am fost trimis,** le-a explicat El. Acesta era un curaj lăuntric, sfânt. Nici insistența omenească, și nici măcar părerea proprie nu puteau să-L rețină în această îmbulzeală.

Este important să accentuăm, că Isus Însuși pune tot mai mult propovăduirea pe prim plan. Minunile și semnele sunt subordonate propovăduirii.